

การพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6*

The Development Of Creative Dancing With Song Ability In Learner Development Activities By Using Cippa Model For Grade 4-6 Students

ภัททิรา เงาะลำดวน (Phattira Ngolamduan)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ภาษาท่า และภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา เพื่อศึกษาพัฒนาการในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ภาษาท่า และภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนไตรโยคใหญ่ จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 20 คน โดยการสุ่มแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) โดยมีเกณฑ์การเลือกคือ เป็นนักเรียนที่มีความสนใจด้านนาฏศิลป์ การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) มีแบบแผนการทดลองเป็นแบบอนุกรมเวลา (Time Series Design) ใช้เวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้รูปแบบซิปปา ประกอบด้วยเรื่อง นาฏยศัพท์ ภาษาท่า นาฏศิลป์ และการคิดทำรำประกอบเพลง จำนวน 3 แผนการเรียนรู้ 2) แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ 3) แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงค่านิยม 12 ประการ และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร

This article is part of master of Education Program in Curriculum and Supervision Department of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University.

** นักศึกษาปริญญาโทสาขาสหศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อีเมลล์: drama_ka-to@hotmail.com โดยมี อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม เป็นที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. มนต์ชัย พงศกรณฤงษ์ และ อาจารย์ ดร. ปฤณต์ นัจจนฤตย์ เป็นที่ปรึกษาร่วม

M.Ed in Master of Education Program in Curriculum and Supervision Department of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University. E-mail : drama_ka-to@hotmail.com Thesis Advisors : Ubonwan songserm, Ph.D., Monchai Pongsakornnaruwong Ph.D. and Palunat Natchanalit Ph.D.

ชิปปา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติวิเคราะห์ร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบด้วยสถิติเอฟ (F-Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.05$, S.D. = 0.19)

2) ความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 27.68$, S.D. = 1.76)

3) พัฒนาการ ในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 105.499$, $P < .05$)

4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.49)

Abstract

This research aims to study the result of creative dance with song ability grade 4-6 student by activity learner development by using CIPPA Model, to study the result of dance terminology practice and performing art language of primary school students grade 4-6 by activity arrangement to develop learners by using CIPPA Model, to study the development of primary school students grade 4-6 after participating Learner Development Activities with CIPPA model in order and to study the opinion of primary school students grade 4-6 to activity arrangement to develop learners by using CIPPA Model. Sample in this research are 20 primary school students grade 4-6 who attend performing art assembly of Saiyokyai School, Kanchanaburi Province, second semester, and 2015 academic year, selected by volunteer sampling. The selecting standard is students who interested in performing art. This research is a quasi experimental research with the experimental pattern of time series design for 10 weeks, each week contains 1 hour, thus it is 10 hours in total. The experimental tools are 1) activity arrangement plan to develop learners of performing art assembly, the title is "Creative Performing Art" by using CIPPA Model which composes of dance terminology, performing art language and dancing creation with music with 3 learning plans 2) ability assessment in the of dance terminology practice, dance language and performing art language 3) ability assessment in the creation of dance with music and 4) the questionnaire of the opinion of students to activity arrangement to develop learners by using CIPPA Model. data analysis by using the statistics to analyze mean ($\bar{x}$), the standard deviation (S.D.), F-Test, and One-Way ANOVA.

The results found that

1. The result of the creation of dance with song of grade 4-6 students activity by activity learner development by using CIPPA Model is in a good level ($\bar{x} = 3.05$, S.D. = 0.19)
2. The result of dance terminology practice and performing art language of primary school students grade 4-6 by activity arrangement to develop learners by using CIPPA Model is in a good level ($\bar{x} = 27.68$, S.D. = 1.76)
3. The development of primary school students grade 4-6 after participating Learner Development Activities with CIPPA model had higher development at the 0.05 level significance ($F = 105.499$, $P < .05$)
4. The opinion of primary school students grade 4-6 to activity arrangement to develop learners by using CIPPA Model is in a much level ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.49)

บทนำ

ศิลปวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งแสดงถึงความเป็นประเทศ ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ เป็นสิ่งที่แสดงถึงศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ และความภาคภูมิใจร่วมกันของคนไทย การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงความเป็นไทยถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติบ้านเมือง สะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งโรจน์ของมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทยอันเป็นชาติที่มีอารยธรรมอันรุ่งเรืองมาแต่บรรพกาลและคงอยู่ตลอดไป นาฏศิลป์ไทยจัดเป็นศิลปะและวัฒนธรรมของคนไทย ซึ่งได้รับการสืบเนื่อง ตกทอดเป็นมรดกมาแต่โบราณจนกล่าวได้ว่าสิ่งเหล่านี้ฝังเข้าไปในสายเลือดของคนไทยจนไม่อาจแยกได้ (รัตนมา ฌณีสลิน, 2540: 2) กล่าวว่านาฏศิลป์ไทยนับเป็นวัฒนธรรมทางศิลปะ เป็นเครื่องแสดงความเจริญงอกงามทั้งทางจิตใจและวัตถุ เพราะงานศิลปะนั้นจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีความสุขสมบูรณ์ในทุกด้านนาฏศิลป์ไทยจึงมีคุณค่าในแง่เป็นเครื่องแสดงความสมบูรณ์ของชาติไทยในอดีตอีกด้วย และตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 ในมาตรา 7 กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ว่า ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 93)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สนุกทริยภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์ และสังคม

ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ การเรียนการสอนนาฏศิลป์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงไม่ใช่มีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสุนทรียภาพและชื่นชมในศิลปะเท่านั้น แต่ต้องมุ่งเน้นการจัดการประสบการณ์ในการเรียนรู้ในระดับที่ให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ไทยได้อย่างมีคุณภาพ ในปัจจุบันการเรียนการสอนนาฏศิลป์ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้เพราะสภาพการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ยังคงเน้นการสอนที่ครูบอกกฎเกณฑ์หรือลอกเลียนแบบท่าทางของครูที่สาธิตให้ผู้เรียนดู ครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยมีจุดมุ่งหมายในการสอนเพียงให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ และปฏิบัติท่าทางการรำร่าตามครูสอนอย่างเคร่งครัด โดยไม่ให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถและศักยภาพของตนเอง ทำให้ผลการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามแนวทางการจัดการศึกษา ครูต้องปรับพฤติกรรมการสอนผู้เรียนต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน จากเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2544: 139) โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงออกทั้งในการปฏิบัติและการแสดงความคิดเห็นรวมทั้งการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตนเองมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และเน้นในด้านความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งกับการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เนื่องจากจะนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นการแสดงที่มีความแปลกใหม่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ควรนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา นักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา (CIPPA MODEL) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและสรรค์สร้างความรู้ด้วยตนเอง ฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน เรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม การเคลื่อนไหวร่างกาย การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ การนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ (ทิศนา แชมมณี, 2545: 10) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องและเหมาะสมกับวิชานาฏศิลป์ เนื่องจากเป็นวิชาที่เน้นทักษะการปฏิบัติ ผู้เรียนต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกาย และการเรียนนาฏศิลป์นั้นเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มจะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ทั้งยังช่วยลดความเขินอายและมีความกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ในภาคความรู้ และภาคปฏิบัติทักษะการแสดงนาฏศิลป์ของผู้เรียน จากการศึกษางานวิจัยของมจรส วงศ์อำไพ (2553: 79-80) ที่ได้วิจัยเปรียบเทียบความรู้ ทักษะปฏิบัติและความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โมเดลชิปปากับการจัดการเรียนรู้ปกติ และงานวิจัยของกรนิษา มีรัตน์ (2552: 96-97) ได้วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ภาคความรู้ก่อนและหลังการทดลอง เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ภาคปฏิบัติ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเรียนนาฏศิลป์โดยใช้โมเดลชิปปา พบว่าจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชิปปานั้น ผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ในส่วนของภาคความรู้ นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชิปปามีคะแนนภาคความรู้สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

และในส่วนของภาคปฏิบัติทักษะนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบซิปปามีคะแนนภาคปฏิบัติสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบซิปปา ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์สูงขึ้น ทั้งในภาคความรู้และภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ในส่วนของความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบซิปปา จากการศึกษางานวิจัยของ กรนิษา มีรัตน์ (2552: 96-97) และ งานวิจัยของนงนภัส พันธุ์ฉนวนค์ (2552: 57-58) ที่ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA สาระนาฏศิลป์เรื่องรำวงมาตรฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลของการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบซิปปา มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากหลักการ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา (CIPPA MODEL) สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในภาคความรู้ ทักษะปฏิบัติ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โรงเรียนไทรโยคใหญ่ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย และความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนชุมนุมนาฏศิลป์ไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา (CIPPA MODEL) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนไทรโยคใหญ่ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงด้วยตนเอง โดยนำบทเพลงคำนิยม 12 ประการมาให้ให้นักเรียนสร้างสรรค์ทำรำ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักในคำนิยม 12 ประการและนำไปเป็นแนวปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการการศึกษาสงฆ์แห่งชาติ (คสช.) และเพื่อเป็นการเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียนในด้านนาฏศิลป์ไทยให้สูงขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา
2. เพื่อศึกษาความสามารถการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา
3. เพื่อศึกษาพัฒนาการในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนไทรโยคใหญ่ จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 134 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนไทรโยคใหญ่ จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 20 คน โดยการสุ่มแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) โดยมีเกณฑ์การเลือกคือ เป็นนักเรียนที่มีความสนใจด้านนาฏศิลป์

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ดังนี้ C = Construction of Knowledge คือ แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง, I = Interaction คือ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม, P = Physical participation คือ การเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย, P = Process learning คือ แนวคิดการเรียนรู้กระบวนการต่างๆ ที่จำเป็น และ A = Application คือ การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ พัฒนาการในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

3.1 เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เรื่อง นาฏยศัพท์ ภาษาท่าภาษานาฏศิลป์ และการคิดทำรำประกอบบทเพลง

3.2 บทเพลงค่านิยม 12 ประการ

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบอนุกรมเวลา (Time series design) ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. การเตรียมการวิจัยเป็นการศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนชุมนุมนาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบซิปปา จำนวน 3 แผน รวม 10 ชั่วโมง โดยได้ค่าความสอดคล้อง (IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00) 2. แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ โดยได้ค่าความสอดคล้อง (IOC ระหว่าง 0.75 - 1.00) 3. แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลง โดยได้ค่าความสอดคล้อง (IOC ระหว่าง 0.75 - 1.00) 4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา โดยได้ค่าความสอดคล้อง (IOC ระหว่าง 0.75 - 1.00)

3. การดำเนินการวิจัย ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน 10 ชั่วโมง

4. การวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปผลการทดลอง ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2) การวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่า และภาษานาฏศิลป์ ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปาโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) การวิเคราะห์พัฒนาการ ในการปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา โดยการทดสอบด้วยสถิติเอฟ (F-Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) 4) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ประดิษฐ์ทำรำประกอบเนื้อร้อง จังหวะ และทำนองเพลง	4	3	3	3	3	3.00	0.00	ดี
2. ปฏิบัติทำรำสอดคล้องตามจังหวะ และทำนองเพลง	4	3	3	2	3	2.75	0.43	ดี
3. สื่ออารมณ์ความรู้สึกตามเนื้อร้องและทำนองเพลง	4	2	3	3	2	2.50	0.50	ดี
4. สร้างสรรค์การแปรแถวในรูปแบบต่างๆ	4	4	4	4	4	4.00	0.00	ดีมาก
5. ความสัมพันธ์หมู่	4	3	3	3	3	3.00	0.00	ดี
เฉลี่ยรวม	4	3.00	3.20	3.00	3.00	3.05	0.19	ดี

จากตารางที่ 1 พบว่าความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.05$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างสรรค์การแปรแถวในรูปแบบต่างๆ และมีความสามารถอยู่ในระดับดี 4 ด้านคือด้านการประดิษฐ์ทำรำประกอบเนื้อร้อง จังหวะ และทำนองเพลง ด้านความสัมพันธ์หมู่ ด้านปฏิบัติทำรำสอดคล้องตามจังหวะและทำนองเพลง และ สื่ออารมณ์ความรู้สึกตามเนื้อร้องและทำนองเพลง

2. ความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ภาษาท่า และภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา

รายการประเมิน	ช่วงการทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$		(S.D.)	
การปฏิบัตินาฏยศัพท์	ครั้งที่ 1	20	20	10.90	13.38	0.97	1.09
	ครั้งที่ 2	20	20	13.30		1.08	
	ครั้งที่ 3	20	20	15.95		1.23	
การปฏิบัติภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์	ครั้งที่ 1	20	20	12.65	14.30	0.99	1.08
	ครั้งที่ 2	20	20	13.80		0.89	
	ครั้งที่ 3	20	20	16.45		1.36	
ผลรวมการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์	ครั้งที่ 1	20	40	23.55	27.68	1.70	1.92
	ครั้งที่ 2	20	40	27.10		1.62	
	ครั้งที่ 3	20	40	32.40		2.44	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่า และภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 27.68$, S.D. = 4.38)

3. ผลการศึกษาพัฒนาการในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา แสดงได้ดังตารางที่

ตารางที่ 3 คะแนนพัฒนาการความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
นาฏยศัพท์	ระหว่างกลุ่ม	255.233	2	127.617	105.499	0.000
	ภายในกลุ่ม	68.950	57	1.210		
	รวม	324.183	59			
ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์	ระหว่างกลุ่ม	151.900	2	75.950	63.015	0.000
	ภายในกลุ่ม	68.700	57	1.205		
	รวม	220.600	59			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	793.433	2	396.717	103.943	0.000
	ภายในกลุ่ม	217.550	57	3.817		
	รวม	1010.983	59			

จากตารางที่ 3 พบว่าพัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 103.943$, $P < 0.05$)

4. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลง มีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา

ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านบรรยากาศ	4.25	0.62	เห็นด้วยมาก	2
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.33	0.56	เห็นด้วยมาก	1
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.11	0.66	เห็นด้วยมาก	3
รวมทั้ง 3 ด้าน	4.26	0.60	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงในภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.23$, $S.D. = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{x} = 4.35$, $S.D. = 0.49$) รองลงมา ได้แก่ ด้านบรรยากาศ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.24$, $S.D. = 0.51$)

และด้านประโยชน์ที่ได้รับเป็นลำดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.48)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สามารถอภิปรายผลในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงอยู่ในระดับดี ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนได้ผ่านการเรียนรู้ ในส่วนของพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับสร้างทำรำทางนาฏศิลป์มาครบถ้วน ตามความเหมาะสมของวัยผู้เรียนแล้ว นอกจากนี้ นักเรียนยังได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ทำให้เกิดความสนุกสนาน เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน การสร้างสรรค์ที่มีตนเองเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่ม นอกจากนี้บรรยากาศในห้องเรียนนาฏศิลป์ยังมี สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ในการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการสอนนาฏศิลป์ ที่รจนา สุนทรานนท์ และ คำรณ สุนทรานนท์ (2554: 7-9) กล่าวว่า การสอนนาฏศิลป์ให้กับเด็กในวัยเด็กตอนปลาย ควรคำนึงถึงการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กเนื่องจากเด็กในวัยนี้ ได้ผ่านการเรียนนาฏยศัพท์ ภาษาท่า และภาษานาฏศิลป์มาแล้ว ครูควรให้เด็กได้นำความรู้ในการสื่อความหมายด้วยท่าทางมาใช้ในการแสดง หรือให้นักเรียนคิด กระบวนแถวในรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้นักเรียนมากขึ้น และในการจัดการเรียนรู้ควรเน้น กิจกรรมกลุ่มเพื่อน ควรใช้วิธีการให้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนโดยแบ่งกลุ่มเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อนให้คละกันทุกกลุ่ม และใช้เพื่อนช่วยฝึกเพื่อนในกลุ่มให้มีทักษะในการรำใกล้เคียงกันโดยให้คะแนนเป็นกลุ่ม หรือให้รางวัล การสอนเน้นกระบวนกรกลุ่มให้มากกว่าการให้คะแนนเป็นรายบุคคลและควรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่เด็ก โดยจัดห้องนาฏศิลป์ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ มีอุปกรณ์วีดิทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง แผ่นเพลง เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ อุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมนาฏศิลป์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มความต้องการ และเต็มศักยภาพส่งผลให้ผลการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลงของนักเรียนอยู่ในระดับดี จากประเด็นการประเมิน 5 รายการ พบว่าประเด็นที่มีผลการประเมินระดับความสามารถเป็นลำดับที่ 1 คือ สร้างสรรค์การแปรแถวในรูปแบบต่างๆ เนื่องจากในชั้นกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้มีโอกาสศึกษารูปแบบ การแปรแถวที่หลากหลาย การแปรแถวจะทำให้การแสดงนั้นน่าสนใจ ดูแล้วไม่เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับสุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543: 233-238) ได้กล่าวถึงการแปรแถวว่า การแปรแถวเป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้กับ การแสดง

2. ความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่า และภาษานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6 ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา พบว่าผลการปฏิบัติ นาฏยศัพท์ ภาษาท่าและ ภาษานาฏศิลป์อยู่ในระดับดี ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การจัด กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองในทุกด้านอย่างเหมาะสมใน

กิจกรรมการเรียนรู้ได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทำร่ำต่าง ๆ และสามารถกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดได้ด้วยตนเอง ทักษะการปฏิบัติทำร่ำต่าง ๆ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและเริ่มจากการปฏิบัติที่ง่ายไปสู่การปฏิบัติที่ยากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เรณู โกศินานนท์ (2545: 15-16) ได้เสนอหลักการและเทคนิคการสอนไว้ดังนี้ คือสอนจากสิ่งง่ายไปหาสิ่งที่ยาก สอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล การสอนโดยวิธีสลับเปลี่ยนทำที่ยากให้ง่ายขึ้น แต่พยายามรักษาแบบแผนเดิมไว้ ทำให้นักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปามีจุดเด่นในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการทางสังคมจากการทำงานกลุ่ม ในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้กระบวนการ การใช้สื่อวีดิทัศน์ที่น่าสนใจ และการสาธิตโดยครูผู้สอน ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งต่างๆ รอบตัว ส่งผลให้นักเรียนให้ความสนใจในการเรียนรู้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วียะดา ลาสอน (2553: 65) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยสื่อวีดิทัศน์ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มีความสามารถในการปฏิบัติภาษาท่าและนาฏยศัพท์ เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 18) จะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ให้มีการแสดงออก มีความมั่นใจ ทำงานกันเป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนาให้เกิด ความมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ สมณฑา พรหมบุญและคณะ (2540: 9) ที่กล่าวว่าการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ จากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพราะ การเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำความรู้ที่เกิดขึ้นได้ยาวนานกว่าการสอนแบบปกติ

3. พัฒนาการ ในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่า และภาษานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงการที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนได้มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ซึ่งจัดกลุ่มแบบคละความสามารถ นักเรียนที่เก่งคอยดูแลช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มที่อ่อน สอดคล้องกับวิธีการสอนนาฏศิลป์ที่ รจนา สุนทรานนท์ และคำรณ สุนทรานนท์ (2554: 7-9) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ควรเน้นกิจกรรมกลุ่มเพื่อน ควรใช้วิธีการให้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนโดยแบ่งกลุ่มเด็กเก่งปานกลาง และอ่อนให้คละกันทุกกลุ่ม และใช้เพื่อนช่วยฝึกเพื่อนในกลุ่มให้มีทักษะในการรำใกล้เคียงกัน นักเรียนได้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ครูยังมีสื่อวีดิทัศน์การปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่าและภาษานาฏศิลป์ สำหรับให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า และทบทวนวิธีการปฏิบัติเพิ่มเติมได้ตลอดเวลาที่ห้องนาฏศิลป์ และเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละคาบ ครูทำการวัดความสามารถในการปฏิบัติทำร่ำของนักเรียนที่ละกลุ่ม โดยการบันทึกภาพเคลื่อนไหว หลังจากนั้นครูแจ้งผลการประเมิน พร้อมกับคะแนนพัฒนาการของนักเรียน และพูดกระตุ้นให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งนี้ยังใช้การเสริมแรงทางบวกโดยการชื่นชม และให้รางวัลแก่นักเรียนที่มีพัฒนาการที่ดีเพื่อเป็นกำลังใจ และกระตุ้นให้นักเรียนคนอื่นๆ พยายามพัฒนาตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้น ซึ่งการเสริมแรงทางบวกเป็นแนวคิดหนึ่งของ

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant conditioning Theory) พัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกันชื่อ Burrhus F. Skinner ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า “แรงเสริม” เป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ของเด็ก นักจิตวิทยากลุ่มนี้ถือว่า “สิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์” จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและ “การเรียนรู้” จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเชื่อมโยงระหว่าง “สิ่งเร้า” กับ “การตอบสนอง” การแสดงพฤติกรรมจะมีความถี่มากขึ้น ถ้าหากได้รับการเสริมแรง (สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2544) นอกจากการเสริมแรงให้แก่เด็กนักเรียนที่มีพัฒนาการที่สูงขึ้นแล้ว ในส่วนของนักเรียนที่มีผลคะแนนไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูได้ทำการปรับปรุงด้วยการสอนซ่อมเสริม หรือสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในเวลาว่างนอกเหนือจากกิจกรรมในคาบเรียนเพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนให้เท่าเทียมกับเพื่อนคนอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ คลาค และสตาร์ (Clark & Starr, 1972 อ้างถึงใน กาญจนา เกียรติประวัติ, 2528) กล่าวถึงการ สอนซ่อมเสริมไว้ว่า เป็นการสอนสำหรับผู้เรียนที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติในการประเมินผลนักเรียนไว้ว่า นักเรียนคนใดไม่ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้ถือเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องสอนซ้ำ เพื่อให้ผู้เรียนผ่านได้ในเวลาไล่เลี่ยกันกับเพื่อนด้วย

4. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่า เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลง โดยภาพรวม นักเรียนเห็นด้วยมากทั้ง 3 ด้าน คือด้านบรรยากาศ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นลำดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปป่า ทำให้นักเรียนได้เรียนในรูปแบบการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจภายในกลุ่ม จากการสังเกตพบว่า ในการร่วมกันแสดงความคิดเห็น นักเรียนเกิดการโต้แย้ง ถกเถียงกัน และส่งเสียงดัง ครูจึงควบคุมชี้แนะให้ใช้เหตุผลหาข้อสรุปร่วมกันและมีมารยาทในการพูด เกิดความร่วมมือกันภายในกลุ่ม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันขึ้นในกลุ่ม ระหว่างกลุ่ม เกิดการแบ่งงานกันรับผิดชอบ จนทำให้งานสำเร็จจุล่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2551 : 284) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ ชิปป่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่จัดการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูล ประสบการณ์ใหม่ๆ เข้ามา และมีโอกาสได้ใช้กระบวนการ ทางสติปัญญาของตนในการกลั่นกรองข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสร้างความหมายข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างความรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ที่มีความหมายต่อตนเอง อันจะส่งผลต่อความเข้าใจที่คงทนต่อความรู้ นั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรนิษา มีรัตน์ (2552: 96-97) จากผลการ วิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ โมเดลชิปป่ามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำของนักเรียน หลังการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาอยู่ในระดับดี ความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่า และภาษาทำนาฏศิลป์ของนักเรียนอยู่ในระดับดี มีพัฒนาการในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่า และภาษาทำนาฏศิลป์สูงขึ้น นอกจากนั้นนักเรียนยังความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นครูผู้สอนควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา ไปใช้จัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะต่อไป โดยสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปาให้เข้าใจชัดเจนก่อนนำไปใช้ และมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการสร้างสรรค์ทำรำประกอบบทเพลง ของนักเรียน หลังการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา ในส่วนของการสื่ออารมณ์ความรู้สึกตามเนื้อร้องและทำนองเพลง มีความสามารถอยู่ในระดับดีเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรสอดแทรกกิจกรรมที่เป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึก อารมณ์ต่างๆผ่านใบหน้าและแววตามากขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา ในด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย โดยในประเด็นที่ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้นั้น มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ดังนั้น ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ค้นคว้า ศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ที่อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำในการค้นคว้าของผู้เรียน ครูผู้สอนควรเพิ่มสื่อ ที่ผู้เรียนสามารถให้เลือกใช้เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ตนเองได้ ได้สะดวก

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบชิปปาไปใช้ในรายวิชาอื่นๆ ต่อไปเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษากิจกรรมจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ หรือ ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆที่เหมาะสมกับรูปแบบชิปปา เช่น หน่วยการเรียนรู้การแสดงพื้นเมือง โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสออกไปแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เป็นปราชญ์ท้องถิ่น และนำความรู้และทักษะได้แสดงต่อชุมชนในเทศกาลหรือโอกาสต่างๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมการแสดงนาฏศิลป์ของท้องถิ่นอีกด้วย

3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ ด้วยวิธีการสอนรูปแบบชิปปากับวิธีสอนแบบอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ครูสามารถตัดสินใจเลือกวิธีสอนที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสมมากที่สุดกับเนื้อหาบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2528). **วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรนิษา มีรัตน์. (2552). **“ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลซิปปา”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉวีวรรณ ตาลสุก. (2556). **“การพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา”** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทศนา แคมมณี. (2542). **การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลซิปปา (CIPPA Model)**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2547). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มธุรส วงศ์อำไพ. (2553). **“การเปรียบเทียบความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โมเดลซิปปากับการจัดการเรียนรู้ปกติ”**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตนา มณีสิน. (2540). **สุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- เรณู โกศินานนท์. (2544). **นาฏยศัพท์ – ภาษาทำนาฏศิลป์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- รจนา สุนทรานนท์ และคำธณ สุนทรานนท์. (2556). **“เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนาฏศิลป์ไทย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”**. ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2556). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 10. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วิยะดา ลาสอน. (2553). **“การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). **หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2544). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2544). **การจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุดใจ ทศพร. (2544). **ศิลปะกับชีวิต**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อมรา กล้าเจริญ. (2535). **วิธีสอนนาฏศิลป์**. ภาควิชานาฏศิลป์ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา.
- อารี พันธุ์ณี. (2546). **ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไยโหม
- อารี รังสีนนท์. (2532). **ความคิดสร้างสรรค์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- อุษา สบฤกษ์. (2536). “**การศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์**”. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

- Armstrong, D.S. (1998). “The Effect of Student Team Achievement Divisions Cooperative Learning Technique on Upper Secondary Social Studies Student Academic Achievement and Attitude Towards Social Studies Class”. **Dissertation Abstract International**, 59(2), 405.
- Campbell, D.T., and Stanley, J.C. (1963). **Experimental and quasi-experimental design for research**. Hope-Well, NJ: Houghton Mifflin.
- Campbell, P.M. (1996). **Participatory Literacy Practices Having a Voice**. Dissertation Abstract International, 56(2), 4635.
- Dalton , J. (1988). **Adventures in Thinking**. Melbourne : Thomas Nelson.
- Guilford, J.P. **Psychometric Methods**. New York : McGraw – Hill, 1954.
- Hurlock. (1972). **Child Development**. New York : Mcgraw-Hill.
- Hutchinson, E.D. (1949). **How to Think Creativity**. New York : Abingdon Press. 1949.
- Mednick, S.A. (1962, March). **The Associative Basis of the Creative Process**, **Psychological Review**.